

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:
MĂRȚI, JOI și SĂMBĂȚĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singularie 10 bani.

Lugoj, 4/17 August 1905.

Planul lui Kristóffy iese tot mai clar la iveală: *Încercarea de a pune strada în mișcare contra coalițiunii!*

Duminecă a avut loc la Budapesta adunarea socialistilor ungari internaționali, la care au luat parte — după foile budapestane — cam 30 mii de muncitori, cari s'au declarat fără încunjur contra coalițiunii pe cuvânt, că aceasta a înșelat poporul, promițând în fața alegerilor sufragiul universal și abandonând acum după alegeri acest punct cardinal de program.

Tot Duminecă s'a ținut și la Cluj o mare adunare a socialistilor și aici a dat pe față reprezentantul centralei din Budapesta planul de campanie al socialistilor, plan care se cuprinde scurt în următoarele:

La 15 Septembrie, va să zică în ziua când se redeschide dieta, să sisteze toți muncitorii Budapestei lucrul și să se prezenteze în corpore la parlament, exmițând din sinul lor o deputațiune la presidentul dietei, care are să ceară dela acesta luarea fără amânare a reformei electorale în desbatere. Iar la caz, că presidentul dietei nu va satisface pe deplin cererea muncitorilor, să se declare greva generală pentru toată țeara.

S'au mai ținut și în alte părți ale țării adunări, la cari au vociferat violent socialistii contra coalițiunii, pentru cazul că aceasta va împiedeca votarea fără amânare a sufragiului universal.

FOITA „DRAPELULUI“.

Concertul „Carmen“

— Textul cântărilor din program. —

Oaspeți distinși, membrii corului «Carmen» din București, vor petrece în calea lor spre Sibiu de Sămbătă până Mărti în orașelul nostru și cu ocaziunea aceasta vor concerta Duminecă seara în sala otelului «Concordia».

Credem deci a face un plăcut serviciu cetitorilor noștri, dacă aducem la acest loc textul frumoaselor cântări, ce se vor cânta la acest concert. Programul detaliat o aducem la alt loc, aici dăm numai textul cântărilor.

Cu noi este Dumnezeu.

Cântare religioasă pentru cor mixt de B. Anastasescu.

Cu noi este Dumnezeu;
Înțelegeți neamuri și vă plecați.

Dor dorule.

G. Musicescu.

Până nu mi-te iubiam

Dor dorule,

Unde mă culcam dormiam

Dor dorule.

Dar de când mi-te iubesc,
Nu pot să mă odihnesc.

În legătură cu aceasta e bine să ne aducem aminte, că dl Kristóffy a declarat deja cu săptămâni mai înainte — fără să se desmintă până azi — că pe 15 Septembrie este gata proiectul de lege privitor la introducerea sufragiului universal cu vot secret după comane.

Se înțelege, că nime nu a prea putut lua atunci în serios planul lui Kristóffy, căci se știa că majoritatea dietei n'are de gând să stee de vorbă cu un guvern ne-parlamentar, pe care îl consideră chiar de nelegal, precum a expus-o aceasta de nou zilele trecute contele Iuliu Andrássy în o serie de articoli.

Acum însă se încurcă ițele.

Demonstrațiunea socialistilor, mai ales dacă are guvernul la spate, nu poate lăsa rece coaliția, căci această demonstrațiune va detrage — dacă succede — cu totul atenția dela postulatele naționale și va pune în planul prim chestia sufragiului universal.

Kossuth iarăși declară în ultimul seu articol, că coaliția nu se poate apuca de chestia sufragiului universal înainte de ce se rezolvă chestiunile militare, împinse în planul prim.

Astfel răspunde acum guvernul cu agitarea artificială a reformei electorale la agitarea artificială a postulatelor naționale prin coaliție.

Curat ca în jocul de șac. Care va fi mai isteț nu se poate acum spune! Jocul s'a început și este incalculabil în consecvențe.

Dar guvernul cantă — precum pare — să parodizeze renumita vorbă a lui Bismarck despre două

fiere în foc. Un fier sunt socialistii, de al doilea a designat pe naționalități. Socoteală curată: dacă nu se sperie coaliția de socialisti, are să se sperie de naționalități!

Deja din interviewul, despre care am vorbit în numărul trecut, iese curat la iveală, că dlui Kristóffy i-ar plăcea mult dacă s'ar mobiliza și naționalitățile în jurul votului universal.

Adevărat, că în acest interview vorbește și de un fel de «cenz intelectual», admitând la vot numai pe acei cetățeni, cari știu scrie și citi — după cum a zis — «în limba lor maternă», dar bine înțeles, dacă ar ajunge la desbatere proiectul, el n'are să-și bată capul cu acest detaliu, căci asupra acestei chestiuni are să decidă majoritatea dietei. Și cum va decide aceasta — în caz că decide peste tot — nu incupe iudoială. Ne-o spun pe rând toate foile coaliției, că numai dela scrierea și citirea în limba maghiară se poate face pendent votul de alegător.

Tragerea pe sfoară a naționalităților — la caz că ar ascultă de invitarea sirenei dela interne — ar fi deci completă. De o parte mobilizarea naționalităților pentru planul lui Kristóffy de a innăbuși acțiunea coaliției prin agitarea sufragiului universal, de altă parte lipsirea naționalităților și de mancul drept electoral, de care au avut parte până acum.

Și e și firesc să fie așa! Doar nu vom crede, că Kristóffy sau altul va face ceva de dragul nostru, câtă vreme stăpânește actu-

alul sistem politic, care se bazează numai pe poporul maghiar și pe contopirea celorlalte popoare în poporul maghiar.

Tocmai de aceea, dacă a și reușit Kristóffy să mobilizeze pe socialisti, la nici un caz nu e permis să ne lăsăm și noi trași pe sfoară.

Noi n'avem să așteptăm dela Kristóffy nici o remediare a sistemului electoral nedrept și inegal de astăzi și nici n'avem să facem servicii de partid lui Kristóffy contra coaliției.

Noi să stăm pe pace și să ne vedem de daraverile noastre. Ar fi direct o catastrofă pentru seriozitatea politicei noastre, dacă ne-am lăsa trași pe sfoară fie de Kristóffy, fie de contrarii lui.

Am pățit noi destule în trecut și este timpul să învățăm din pățaniile proprii.

Astăzi nu noi suntem chemați a rezolvă conflictul grav constituțional și n'are nici un haz să ne oferim, că noi plătim contul acestui conflict. Ar fi o galanterie deplasată.

Lăsăm-l pe dl Kristóffy în societatea socialistilor, că în bună societate este. Să nu ne imbulzim însă noi în acea societate deochiată.

Doar nu vom crede, că dl Kristóffy va sană unul din gravami-nele noastre principale?! Ar fi prea naiv!

Demnitatea națională ne oprește de a ne lăsa răpiți de vârtejul acestui dans macabru.

Cucule cu pană galbenă.

Cor bărbătesc de T. Popovici.

Cucule pană galbenă,
Eu mă cule tu mă leagănă.
Cucule ochiut de pește
Eu mă cule tu mă trezește.

Cucule cu pană sură,
Mută-ți cuibul dela sură,
C'o veni pasărea biată*)
Și ți-o strică cuibu 'ndată.

*) biată în loc de sârmana.

Păc!

Cor bărbătesc de I. Vidu.

Păc, păc, păc, păc, păc, păc, păc!
Nu te supără pădure
Iar or face rugii mure
Mure, mure și iar mure
Tri, li, li, li, li, li, păc!

Păc, păc, păc, păc, păc, păc, păc!
Merge-or fete după mure,
Iară eu după nuele,
Și m'oi întâlni cu ele.
Tri, li, li, li, li, li, păc!

Păc, păc, păc, păc, păc, păc, păc!
Le-o țineă cărările,
Și le-o mănecă murele,
Le-o sărută gurile
Tri, li, li, li, li, li, păc!

Când eram la maica fată,
Știam floarea cum se poartă.
Dar de când m'am măritat,
Grija casei 'mi-am luat.

Mândruliță de demult.

Cântec popular pentru cor mixt de G. Dima.

I.

Mândruliță de demult,
Mândrulița mea;
Mult 'mi-ai dat gura 'mprumut,
Mândrulița mea!

Dar diseară viu la voi
Să-ți dau gura înapoi.

II.

Că de s'o'ntâmplă să mor
Mândrulița mea,
Nu vreau să-ți rămân dator
Mândrulița mea.

Și diseară viu la voi
Să-ți dau gura înapoi.

Culesul viilor

O. Lásuss (1530—1594).

Iată timpul așteptat,
De-al nostru sat.
E o mândră sărbătoare,
Scoală iute frățioare,
Să strigăm cu 'nsuflețire
A fericire!

Ziceți vesel și voios
Cântați frumos
Cimpoieri nu încetați
Și ne îngânați.
Iată timpul așteptat
De al nostru sat
Umbra piere, e lumină.

Scoală buna mea vecină,
Sus pe cer viu scânteiază
A zilei rază.

Prea mult mi te-ai lenevit
Și ai dormit
La cules cu noi vei sta
Pân' va 'nopta.

Struguri buni, vier iubit,
Dau vin slăvit.

Du la teasc panere pline
Și ciorchinii bate-i bine.
Curge must, se strâng is-
[voare

În tocitoare.
Vinul nou în beciu să'l pui
La locul lui.
Munca ta va da folos,
Vei fi voios.

Cântă cucul se rotește

Cor bărbătesc de D. G. Kiriac.

Cântă cucul se rotește,
Ghiță calu-și potcovește
Tra la la la la

Puica din prag mi-l privește,
Și de lacrimi nu'l zărește
Tra la la la la

Se strâng puicele buluc
Și mă întreb' unde mă duc?
Tra la la la la

Eu le spun la bătaie
Ele plâng să mă mângăie
Tra la la la la

Eu le spun la primăvară
Ele plâng de se omoară
Tra la la la la.

Regele Angliei despre criza ungară.
Un distins diplomat austro-ungar a declarat înaintea unui ziarist: «Nu de mult am avut onorul să vorbesc cu regele Angliei Edward, care după ce s'a informat despre sănătatea domnitorului nostru, a vorbit despre criza ungară și a zis: «Domnitorul vostru nu poate cedă în chestiunea militară, pentru că aceasta ar atinge poziția de mare putere a Austro-Ungariei. Eu pot vorbi deschis despre asta, pentru că pe mine mă cunosc în Ungaria și nime nu poate zice, că sunt preocupat față de Maghiari. Doar de mult, când mi-a permis sănătatea, am fost adeseori în acea țară frumoasă, al cărei popor și aristocrație am iubit-o. Pot deci presupune, că cuvintele mele nu vor fi înțelese și explicate greșit».

Gvernul și maghiarizarea armatei.
Îndată-ce a sosit acasă premierul Fejérváry, s'a ținut consiliu de miniștri pentru a lua măsuri față de ultimele rezoluțiuni ale coaliției. Corespondentul ziarului «Neue Freie Presse» a vorbit cu un personaj politic, care stă foarte aproape de guvern, despre chestiunile actuale și personajul din chestiune a zis, că guvernul nu se lasă sedus prin »pașii greșiți ai coaliției» și după posibilitate va căuta să susțină și să asigure și mai departe ordinea legală în țară. Guvernul deocamdată nici nu mai are de gând să între în pertractări cu coaliția, ci așteaptă ca coaliția să înceapă pertractările pentru rezolvarea crizei. Aceasta ar fi de dorit — zice politicianul din chestiune — mai ales că introducerea comandei maghiare în armată va urmă dela sine, îndată ce se vor introduce dispozițiunile luate în vedere de ministrul president cu privire la limba de regiment. Sunt chestiuni, cari nu se pot forța. Precum în decurs de un secol n'a reușit maghiarizarea naționalităților, tot astfel nici comanda maghiară nu se poate introduce dintr'odată și cu forța. Limba de regiment ar contribui esențial la maghiarizarea părții ungare a armatei comune și totodată ar promovă lățirea limbii maghiare între naționalități, ceea-ce ar fi un însemnat avantaj.

Separatiunea Norvegiei de Suedia.
După ce în camera norvegiană s'a hotărât unanim separatiunea Norvegiei de Suedia și detronarea regelui Oscar, a hotărât acum stăpânirea norvegiană să întrebe poporul: voește și mai departe uniunea cu Suedia sau voește separatiunea. S'a început votarea. Rezultatul e grandios. Până în 14 August seara s'au dat 365.997 voturi pentru

separatiune, și numai 182 pentru susținerea uniunii. Pe 21 August e convocat storting-ul norvegian și atunci se va decide și în privința urmașului lui Oscar pe tronul norvegian. Regele Oscar e contra trimiterii unui prinț suedian ca să se urce pe Tronul Norvegiei. De prezent sunt 2 curente puternice în Norvegia: unii voesc ca Norvegia să rămână monarhie, alții sunt pentru republică.

Sufragiul universal.

Nouă declarație a min. Kristóffy.

Un redactor socialist din Măcău a fost deunăzi la ministrul de interne Kristóffy și l-a întrebat despre reforma dreptului electoral. Ministrul a declarat, că s'a început deja lucrarea pentru pregătirea planului de reformă, dar că proiectul când va fi prezentat dietei, nu poate ști. «Credința mea onestă și convingerea mea sfântă este, că numai reforma parlamentară bazată pe sufragiul universal poate scoate patria noastră din criză». Cu privire la eventualele restricțiuni ale dreptului electoral, Kristóffy a zis: «Pretindem ca alegătorii să știe ceti și scrie, dar alte țermuriri nu le aprob.» Ministrul zice, că reforma electorală nu e săritură în întuneric. În cazul, că se introduce sufragiul universal, proporția rasei maghiare în numărul total al alegătorilor va fi mai mare, decât astăzi. Periclitarea rasei maghiare e eliminată. Dela 1867 înceace proporția Maghiarimei față de numărul total al alegătorilor a scăzut în continuu și mult, pentru că vertebra sistemului electoral de azi e cenzul dării de pământ, dar rassa maghiară în multe locuri a fost deposedată. Dacă am susține sistemul actual al cenzului, prin aceasta cu timpul ne-am sinucide. Dacă din contră va există sufragiul universal, atunci va decide desimea poporului și în această privință rassa maghiară e în avantaj, așa încât nu trebuie să ne temem de nici un pericol. Ministrul declară apoi că introducându-se sufragiul universal, vor eși din vigoare toate legile de azi referitoare la procedura electorală: legea despre taxele de transport, despre îngrădirea alegătorilor și despre mituirea alegătorilor. În fine ministrul zice, că «voim să alcătuim această reformă mare pe cale legală și constituțională» și «opinia mea e opinia întregului guvern. Eu sunt convins, că după noi nu poate veni nici un fel de guvern, care să nu aibă ca primă datorință crearea legii despre sufragiul universal».

Adunări socialiste.

Social-democrații au ținut Duminecă la Budapesta, Cluj, Eperjes, Cașovia, Comarom și Brașov adunări populare, în cari au pretins energic introducerea sufragiului universal.

Adunarea dela Budapesta, la care au luat parte 30.000 muncitori, a primit unanim o rezoluțiune, în care se constată că coaliția nu numai nu voește introducerea sufragiului universal — deși a promis-o alegătorilor — ci voește chiar s'o impedece. Prin aceasta coaliția înșală poporul. Adunarea protestează contra acestei politici înșelătoare și așteaptă dela guvern, ca dejă în prima ședință a dietei să prezinte proiectul sufragiului universal. Adunarea privește de dușman al poporului ori-ce partid, care e în contra sufragiului universal, și se opune contra ori-cărei rezoluțiuni a dietei, care nu realizează sufragiul universal. Adunarea declară, că guvernul, care ar voi să guverneze fără dreptul electoral universal, să fie pregătit la aceea, că numai cu baionetele înfipte pe pușcă și numai cu armată gata de bătaie poate guvernă, pentru că poporul se va lupta cu peptul desfăcut și neînfricat pentru realizarea sufragiului universal.

În adunarea dela Cluj a zis socialistul Augustin Pelczeder că socialistii se aliază și cu dracul pentru sufragiul universal. Declară că în 15 Septembrie socialistii din Budapesta vor merge înaintea parlamentului și vor provoca prin deputațiune pe presidentul dietei, ca dieta să înceapă imediat pertractarea reformei electorale, și până nu se termină pertractarea, va fi în toată țeara grevă generală de muncitori.

Dep. bánffyst Mór Pistóry invitat fiind la adunarea din Cluj, a răspuns, că el voește deoparte numai reducerea cenzului electoral, de altă parte drept de alegător numai pentru cei ce știu ceti și scrie ungereste. «Noi voim să investim cu drepturi politice numai pe socialistii maghiari».

Oratorul socialist dela adunarea din Cașovia a declarat că socialistii vor silii coaliția să primească proiectul sufragiului universal, ce-l va prezentă guvernul dietei, și dacă nici cu grevă generală și nici cu vorbe bune nu vor putea storce dela coaliție sufragiul universal, atunci — probabil — vor folosi chiar mijloace violente pentru câștigarea dreptului universal de alegător.

Adunările socialiste dela Comarom și dela Brașov provoacă coaliția să formeze guvern, care să scoată din

programul seu pretenziunile militare și să realizeze sufragiul universal.

Ținuta lui Bánffy și Kossuth.

Ziarul lui Bánffy «Pesti Hirlap» protestează contra ideii lui Kristóffy, că numai cetirea și scrierea în limba maternă să fie criteriul dreptului de alegător, și susține, că numai acei cetățeni trebuie să fie investiți cu dreptul de alegător, cari posed perfect limba maghiară în vorbire și scriere. Ideia lui Kristóffy e un pericol pentru Maghiarime.

Francisc Kossuth scrie în ziarul kossuthist «Budapest» un articol, în care zice că punctul de vedere al partidului independist în chestiunea sufragiului universal e cel mai corect, dar înainte de toate trebuie realizate celelalte pretenziuni naționale și numai după aceea se poate introduce sufragiul universal.

Societatea corală „Carmen“ din București la Lugoj.

După cum am anunțat în Nr-ul nostru trecut, societatea «Carmen» din București, în calea sa spre Sibiu, sosește la Lugoj Sâmbătă în 6/19 August a. c., ear Duminecă în 7/20, — după cum se vede și din programul publicat de noi în Nr-ul de azi, — va da aici un concert. Aflăm de bine ca să atragem atențiunea publicului nostru asupra acestui concert, și în deosebi a acelora cari eventual nu vor putea să participe la concertul societății «Carmen» ce-l va da la Sibiu în ziua de 23 August a. c. Avizăm în deosebi pe numeroșii dirigenți de coruri din Bănat, ca să nu întrelase ocaziunea de-a auzi acest cor, care compus din 130 membri, trece astăzi de cel mai puternic cor al României.

Dirigentu societății «Carmen», dl D. G. Kiriac, absolvent al conservatorului din Paris și actualmente profesor la conservatorul din București, este garanță pentru interesul tuturor celor chemați în ale muzicii; deci inzistăm cu toată tăria ca nimenea să nu întrelase ocazia de a auzi acest concert. Pentru noi Bănățenii cari cultivăm mai mult muzica corală, este de interes nu numai vizita ce ni-o face frații noștri de dincolo, dar și interesul ce trebuie să avem pentru a ne cultivă tot mai mult în ramul de artă ce urmărim. Un cor, respective un dirigent de cor, numai astfel poate progresă, dacă i-se dă ocazie a auzi cât mai multe coruri bune. Una dintre cele mai bune ocazii li-se ofere acum, deci să luăm aminte!

Noël

Cor mixt de F. A. Gevaert.

Sfântul Domn Isus
Astăzi ni s'arată
Blând și mititel,
Lumea spre iel cată
Pruncușor înfățășel
Și la față frumoșel.
Îngerii veniră
Nașterea-i vestiră;
După stea magi-au pornit
La cel mult dorit,
Lui Isus s'au plecat,
Scumpe daruri lui i-au dat
— O doamne Isuse, de noi toți dorit,
Tu ești zori frumoase, Dumnezeu mărit,
Să'l cântăm pe El!
iubit...
slăvit...
Să'l cântăm pe El!
Astăzi prea curată
Prea nevinovată
Pre fiul Isus
In iesle l-a pus.
Bucurie mare
Are fiecare
Pentru cel smerit
Pentru cel dorit
— O Doamne Isuse etc.

Îngerul a strigat.

Cântare religioasă pentru cor mixt de D. G. Kiriac.
Îngerul a strigat cei pline de daruri
Curată fecioară, bucură-te!

Și iarăși zic: bucură-te!
Că Fiul Teu a înviat a treia zi din groapă.
Luminează-te, luminează-te noule Eru-salime, că
Slava Domnului peste tine a răsărit,
Saltă, saltă acum și te bucură Sioane.
Iar Tu curată născătoare de Dumnezeu,
Veselește-te întru învierea celui născut al teu!...

S'a dus cucul.

Cor mixt de D. G. Kiriac.

Frunzuliță de doi nuci
S'a dus cucul de pe aici
of! of! of!
Cucule pasăre sură
Pica-ți-ar limba din gură.
Când te culci să nu-ți mai zici,
Nici să mai colinzi pe aici
of! of! of!
Cucule, voinicule,
Vara vii, vara te duci,
Vine iarna, ce mănânci?
Oi mănă frunză de fag
of! of! of!
A sburat la rusalim
Și ne-a lăsat să pierim
Ș'a sburat cucu ntr'o vreme
Și ne-a lăsat fără pene
of! of! of!
Este o păsărică n coastă
Ș'aceea-i mămica noastră
Ș'a sburat din deal în vale
Și ne-a adus de mâncare
of! of! of!
Ș'a sburat din vale n deal
Și ne-a cântat cu alean. } bis.
of! of! of!

Morarul.

Cor mixt de D. G. Kiriac.

Soarele din fund răsare
Și'n vâpăi aprinde norii,
De pe drum un șir de care
Se abat la ușa morii.

Pace badeo, voe bună...
Avem loc? V'astept d'o lună

Iar morarul meșter bun
Trage din lulea tutun,
Pe când lelea morăriță
Nu mai tace din guriță.

Stăvilarul se ridică
Apa prin uluci sbucnește,
Și'n lăptoace grea cum pică
Mișcă roata ș'o nvrâtește.

Grâul scade, mereu scade
Dedesubt făina cade.
Iar morarul meșter bun
Trage din lulea tutun,
Pe când lelea morăriță
Nu mai tace din guriță.

Pretutindeni e o lume
De flăcăi ce n'au hodină,
Ei din mers aruncă glume
Celora ce n'cară făină.

Albi ca ziua es din moară
Par'că's draci de pe comoară.
Iar morarul meșter bun
Trage din lulea tutun,
Pe când lelea morăriță
Nu mai tace din guriță.

Cântecul serii.

Cor de voci bărbătești de L. Gastinel.

(Solo) În amurg pe nserat,
Al meu suflet e duios și plânge,
Acum e ceasul când putem speră,
E ceasul tainic
Când omul, contemplând seninul,
Este cuprins de un dor nemărginit
Și se gândește la tinerețea sa,
La viitor, la ziua ce e pe sfârșit!
— Colo s'aud cântări voioase!

(Cor) Și sunt chiar ei!

(Solo) Vin de pe deal, priviți-i cum
coboară

(Cor — secerătorii din depărtare).

Cu rod bun noi venim
Voioși, dar obosiți,
Lumini acum licăresc departe.

(Se apropie).

E vreme de odihnit
Să grăbim în spre vetre
Fără a încetă de-a cânta tot
voios.

(au ajuns)

Înapoi cu plugul, hi, hi, hăisa
Calul năraș, plosc, trosc, plici,
plosc

Sare ori asvârlă,
Aide, iute un bici, Plici, hi, hi,
ceala!

Dar iată c'am sosit,
În șuri grăunți și snopi,

Societatea «Carmen» va cânta și la misa liturgică de Duminică; deci interesul d-lor preoți, învățători și dirigenți de cor este întregit.

Seara după concert va urma și petrecere dansantă, unde ficele noastre cu frații lor de dincolo, și frații de dincolo cu surorile lor de dincoaci vor întinde o horă mândră și frumoasă, ear deviza Reuniunii noastre din loc:

- Câmpiile răsune
- Și munții să tresară,
- De doinele străbune
- Din Roma seculară,

și va serbă serbătoarea. La serbătoare dar!

Informațiuni.

† Titu Ioan Ghidiu, student absolvent de drepturi, fiul P. On. dn Andreiu Ghidiu protopresbiter în Caransebeș, a încetat din viață la 13 August stil nou în Caransebeș în al 23-lea an al etății. Rămășițele pământești ale scumpului decedat au fost depuse spre vecinică odihnă Marți în 2/15 August a. c. la 3 ore d. a. în cimitierul bisericii gr. or. române din Caransebeș. Odihnească în pace!

Dela Asociațiune. Se aduce la cunoștință publică, că ministrul reg. ung. de comerț a acordat reducerea obișnuită pe căile ferate ungare*) pentru acei membri ai Asociațiunii, cari vor participa la adunarea generală ce se va ține Sâmbătă și Duminică în 19 și 20 August a. c. în Sibiu. Cei-ce vor să beneficieze de acest favor sunt rugați a se anunța la biroul central al Asociațiunii (Sibiu, strada Morii 6) sau la birourile despărțămintelor, de unde li-se vor trimite franco biletele de trebuință, împreună cu programa definitivă a serbărilor, având a se plăti de fiecare bilet taxa de 1 coroană.

Biroul «Asociațiunii».

În legătură cu acest comunicat ni-se aduce la cunoștință din partea Direcțiunei Desp. Lugoș al Asociațiunei, că până astăzi (Joi) la amiază nu au sosit la Despărțământ biletele pentru c. f.

*) Cu biletele de clasa III. se poate călători pe cl. II, iar cu cele de a II-a pe cl. I.

Fidanțare. Dl Dănilă Hitiescu învățător în Vărădia s'a fidanțat cu amabila d-șoară Eufemia Cornelia fiica preotului din Șuștra Pompeiu Dorca. Felicitările noastre!

Alegere de preot. La biserica Sf. Nicolae din Brașov a fost ales preot pentru parohia a 3-a, devenită vacantă, diaconul Ioan Prișcu cu 351 voturi din 443, câte s'au dat.

Scut contra gloanțelor. Un inginer grec Atanasie Janopol a inventat o

Iară vitele în staul,
Și așa fără de grijă,
Vom cină cu ai noștri cei de acasă.

Încă un vers ca să ne ție de saț:

Înapoi cu plugul; hi, hi, hi, hăisa!

Calul năraș: plosc, trosc, plici plosc
Sare ori azvârlă,
Aide iute un bici! plici, hi, trosc, plosc.

(Solo) În amurg pe 'nserat
Al meu suflet e duios și plânge!
Acum e ceasul când putem speră!
E ceasul tainic
Când omul contemplând seninul,
Este cuprins de un dor nemărginit
Și se gândește la tineretea sa,
La viitor... la ziua ce e pe sfârșit.

Alleluia.

Cor din oratoriul «Mesia» de F. G. Haendel.

Alleluia

Lui Dumnezeu cântă-vom mărire

Alleluia

Domnia lunei întregi s'a ivit, —

Mărire Tatălui și-a lui Hristos.

El e stăpân în veci și de-a pururi

Împărat al lunei întregi

Alleluia.

panteră, care să scutească pe soldați de moartea prin glonț în timp de războiu. Sâmbătă s'a făcut la Viena experimente cu pantera rezistentă contra gloanțelor. Proba a reușit de minune. S'a pușcat dela distanță de 2 metri asupra panterei și gloanțele n'au fost în stare să pătrundă prin ea, ci au căzut diformate la pământ. Pentru soldați e bună această panteră ca scut la piept și costă o bucată 10 coroane. Comisia tehnică, care a făcut la Viena probe cu pantera grecului Janopol, a declarat că chestiunea panterei apărătoare de gloanțe se poate considera ca rezolvată.

Noroc mare. În Franța s'a organizat o loterie mare pentru ajutorarea scriitorilor și gazetarilor în timpul bătrănelțelor: loteria pressei. S'au vândut lozuri în valoare de 30 milioane franci. Au fost luate în vedere 3 câștiguri mari, de câte 1 milion de franci. Tragerea primă s'a întâmplat deja și primul milion l-a câștigat o sârmană marchitană (vânzătoare de-ale mâncării în tabără) dela un regiment din Sedan. Interesant e, că femeia săracă, care a dat peste un noroc așa mare, și-a continuat a doua zi viața ei simplă și a declarat că va rămâne și mai departe marchitană. Cu mare câștig, 200.000 franci, a fost tras și lozul unui funcționar sărac de bancă. Acesta încă a declarat, că miile câștigate în loterie nu-l vor scoate din țițini, ci va rămâne și mai departe în oficiul său modest. Aceste 2 cazuri și altele arată, că Francezii sunt în genere oameni, cari se îndestulesc cu puțin, trăesc în simplitate și sunt cruțători. Un astfel de popor trebuie să progreseze. Dela acest popor, care cu toate nevoile, peste cari a trecut în decursul veacurilor, a rămas — grație însușirilor sale nobile — puternic și temut, putem învăța mult noi Români. Simplitatea și cruțarea să ne conducă în tot cursul vieții.

Procesul uriaș Murri-Bonmartini. La Torino s'a terminat acum un proces, a cărui pertractare a ținut 2 luni. Un milionar, Murri, senator, profesor de medicină la universitate, dă pe fiică-sa Linda de soție contelui Bonmartini. Linda însă fusese în tinerețe amanta medicului Secchi. Amorul acesta nu s'a stins în inima Lindei. Ca soție a bunului conte Bonmartini, ea întra iarăși în relațiuni păcătoase cu Secchi. Când Bonmartini începe a bănuși totul și voește să pună capăt ticăloșiei, Linda omoară pe bărbatul seu. La omor i-au dat ajutor frate-sau Tullio Murri și medicii Secchi și Naldi. Secchi a adus spre scopul uciderii un venin special, curaro, care nu lasă urmă în organismul omului ucis. După ucidere au jefuit cadavrul nefericitului Bonmartini. Procurorul și apărătorii s'au luptat cu aparat imens. 5 zile a ținut discursul de acuză al procurorului Callegari. Pe lângă acesta au mai fost și alți acuzatori, cari au rostit cu totul 13 discursuri de acuză, în decurs de 13 zile. Iar discursurile de apărare au ținut iarăși vre-o două săptămâni. Procesul s'a terminat cu condamnarea tuturor acuzaților. Tullio Murri și Naldi au fost pedepsiți la câte 30 ani temniță, Linda și Dr. Secchi la câte 10 ani, Rozalia Bonnetti (cameriera Lindei) la 7½ ani. Laolaltă au primit deci acuzații o pedeapsă de 87½ ani temniță.

Foc. Comuna Hönig din Ungaria a ars aproape de tot. Doi copii s'au jucat cu chibrituri și au aprins o cisă. De aci focul s'a lătit repede și a nimicit toată comuna. Numai câteva case au ramas neatinsse. Cei 2 copii au ars de vii în casă.

Nae spartă de stânci. Naia ungurească Margit mergând Sâmbătă dela Orșova spre Baziaș s'a ciocnit aproape de comuna Moldova de niște stânci, ce se aflau sub apă, și a început să se scufunde. Pasagerii au scăpat de moarte parte cu inotul, parte au fost luați de corabia sârbească Maciva și transportați până la Zemlin. Naia ruinată Margit a fost trasă la ferm.

Cărțile postale pot cuprinde text pe ambele părți. Ministrul de comunicațiune a dat un ordin, în senzul căruia se permite publicului să scrie text pe ambele părți ale cărții postale, așadară și pe latură adresei. Această inova-

țiune e de mult introdusă mai în toate țările.

Războiul ruso-iaponez. Pe insula Sachalin a avut loc încă o luptă, în care a fost nimicită și ultima rezistență a Rușilor de pe insulă. Rușii, cari se mai aflau pe insulă, s'au predat în mâinile Iaponezilor. În Mangiuria au fost până acum ploile extinse, cari au inundat țeara. Acum ploile au încetat și se așteaptă o nouă ciocnire mare. Lenewits cere în continuu trupe noi. Soldații ruși nou sosiți sunt însă contra războiului și declară, că vor capitula la prima ocaziune. E interesant, că Iaponezii nu mai vreau să primească capitulațiunile rusești, ci trimit îndărăt pe Rușii ce se predau.

Deșteptarea popoarelor din Asia. Studenții din toate părțile Asiei au ținut deunăzi congres la Tokio, pentru a serbători deșteptarea și unitatea Asiei. Un student chinez a susținut că războiul ruso-iaponez înseamnă pentru Asia tot atât, cât a însemnat pentru Europa expedițiunea persiană asupra Grecilor. Cu însuflețire a laudat virtuțile Iaponezilor și a constatat, că Iaponezii vor juca în istoria Asiei același rol ca odinioară Atenienii în Europa.

Turbarănie din Rusia. Jale adâncă te cuprinde când cetești ce barbarie s'a întâmplat de curând în Odessa. S'a întâmplat că 2 școlari, unul de 15, altul de 13 ani, au slobozit în aer niște focuri de pușcă de pe balconul unei case. Pentru această faptă nevinovată a lor au fost condamnați imediat la moarte. Palizi ca cears mergeau cei 2 copii la locul de pierzare. Cazacii călăi au trebuit să-i sprijinească și să-i ducă așa zicând pe sus la spânzurațoare, căci bieții copii nu mai puteau sta pe picioare. Publicul adunat, văzând scena tristă când au fost spânzurați nevinovații copii, a început să murmure de turbare și să plângă cu hohot de durere. În veacul al 20-lea 2 copii minoreni au fost spânzurați în Rusia pentru crimă politică. Numai în Rusia mai e posibil așa ceva. — La Lodz a fost spartă cu forța o adunare de muncitori. 2 muncitori au fost uciși, 20 au fost răniți, 400 au fost arestați. — În Sebastopol 43 matrozi de pe naia «Prut» au fost dați în judecată pentru revoltă. Patru au fost condamnați la moarte, trei la muncă silnică pe timp nehotărît și ceilalți la pedepse ceva mai ușoare.

— În orașul Biala a bătuit foc mare, pus anume de revoluționari. 40 case ovreești și 10 case creștine au ars scrum. 400 Ovrei și 40 Creștini au ramas fără adăpost. — În Kurland domnește revoluție pe față. Țăranii ard magazinele de bucate și dărimă casele boierilor. Proprietarii și arendașii fug ca să-și salveze viața. — În Jekaterinoslaw s'a întâmplat la 2 August luptă între creștini și Ovrei. Vre-o 17 oameni au fost grav răniți, mai mulți au fost uciși. — În Bialystok revoluționarii au aruncat o bombă asupra armatei. Trei soldați au fost uciși. Armata a dat mai multe salve, omorind 40 și răbind 60 oameni.

Foamee în Spania. În Spania domnește foamee mare. Mii de muncitori flămânzi cutrieră satele și jefuesc tot ce pot ca să-și stâmpere foamea. Gendarmeria e incapabilă a pune capăt jafurilor.

Starea cucuruzului. În urma ploilor din săptămâna aceasta starea cucuruzului în Ungaria s'a îmbunătățit simțitor și se așteaptă în anul acesta cel puțin recoltă mijlocie de cucuruz. Dacă totuși nu s'a eftinit cucuruzul, cauza este că veștile despre starea cucuruzului în România sunt foarte rele și e teamă, că stăpânirea română va oprî exportul de cucuruz în străinătate.

Atentatul contra Sultanului din Constantinopol. Acum se știe, că unul dintre făptuitorii atentatului fioros asupra Sultanului din Constantinopol, atentat care a nimicit vre-o 20 vieți de om, este belgianul Joris. Atentatul a fost comis prin o mașină infernală, ear dinamita necesară a fost adusă pe vapoare bulgare din Varna. Între complicitii lui Joris se află și o armeană din Caucaz cu numele Roza Fayn. Joris, care a mărturisit totul, a primit de-

plină garanță, că nu va fi pedepsit, din contră va obține un mare onorar pentru fasiunile lui.

Dela București la Roma... călare. Căpitanul român de cavalerie Miron Costin are de gând să meargă la toamnă călare dela București până la Roma, însoțit de dl Lupașcu, fost procuror. Acești 2 Români au făcut în Iulie o călătorie de probă călare, dela București prin Transilvania în Bucovina, percurgând o distanță de 760 kilometri în 8 zile. Călătoria au făcut-o pe cai de rasă română. Tot pe cai de rasă română vor face și călătoria la Roma.

VARIETĂȚI.

Primele vorbe ale copiilor romani. Despre limba copiilor de leagăn romani știm foarte puțin. Cel dintăiu cuvânt, pronunțat de cătră copilășul roman, eră cuvântul «mamma», pe care copilul îl poate mai ușor rosti, și care a ajuns astfel cuvânt internațional. La Romani cuvântul mamma nu înseamnă numai mamă, ci și doică. E interesantă o epigramă romană, în care o fată bătrână, ca să se arate tînără, agrăia pe părinții ei cu cuvintele copiilor de leagăn. Pe inscripții romane se află chiar diminutivul mamula. Față de cuvântul «mamma» se află la Romani cuvântul «tata» sau «atta», care înseamnă tată sau bunic. Alte cuvinte ale copiilor romani erau «nonnus» și «nonna», care înseamnă îngrijitor sau îngrijitoare de copii. Expresii deosebite la copiii romani erau «pusus» și «pusa», cu cari părinții mângăiau și împăcau pe copiii lor. Astfel de cuvinte mai erau: columbus (porumb), pullus (puiu), palladia sau domnula (domniță). Copilașul roman, când îi eră sete, zicea: «bua», iar părinții când îl întrebau dacă îi e sete, ziceau: «bu»? Prin cuvântul «pappa» arată copilul roman, că îi este foame, iar cuvântul sărutare se numia «abbo». Doica leagăna copiii cu cuvântul: lalla. A și ramas un cântec roman de leagăn, care se începe astfel: «lalla, lalla, lalla, aut dormi aut lacta». Leagănul se numia ninna. Ar fi foarte interesant să știm toate cuvintele ce le folosiau la Romani copiii de leagăn. Unele din ele s'au păstrat aproape întocmai și la noi Români, urmașii vitejilor romani.

A apărut:

Album de broderii și țesături românești, compus și editat de Minerva Cosma. Proprietatea Mariei Cosma. Quart mare, elegant compactat cu XXI foi artistice executate. Prețul 16 coroane.

Cursul pieței Lugoș.

Marfa	grucuta	coroane	bani
Grâu prima calitate	90	14	40
de mijloc	85	13	60
Săcară prima calitate	80	12	—
de mijloc	75	11	60
Orz prima calitate	80	10	60
de mijloc	75	10	—
Ovăs prima calitate	45	11	—
de mijloc	40	11	60
Cucuruz prima calitate	85	16	80
de mijloc	85	16	40
nou	10	—	—
Făină 0.	75	27	60
prima	72	26	80
albă	70	26	—
brună	68	25	40
Orez	1	40	48
Gris	80	32	—
Arpăcaș	70	36	56
Mazăre	90	40	48
Lințe	85	60	48
Fasole	80	34	36
Mălaiu mărunț	70	—	40
Cartofi	—	9	10
Fân prima calitate	—	4	—
de mijloc	—	3	50
Paie	—	1	20
Stejar	—	6	20
Cărbuni de peatră	—	4	40
de Petroșeni	—	4	—
Oloiu de rapiaț	—	80	96
Lumini de stearină	—	80	84
topite	—	—	—
Săpun	—	80	72
Carne de vită I. calitate	—	1	20
II.	—	1	12
Unsoare de porc	—	1	76
Sămânță de chimin	—	84	—
Sare, bucăți	—	22	—
Zăhar	—	92	—
Vin	—	80	—
Spirt I.	—	15	—
II.	—	14	—

Societatea Corală Română «Carmen» din București

7/20 August 1905 orele 8 seara

Sala Hotelului „Concordia” în Lugoj

CONCERT

dat de Societatea Corală Română «Carmen»
Sub direcțiunea d-lui D. G. KIRIAC

PROGRAMA:

I	
Cu noi este Dumnezeu, cântare religioasă pentru cor mixt de	B. Anastasescu
Trei cântece populare pentru cor mixt	
a) Dor, dorule	G. Musicescu
b) Mândruță de demulf	G. Dima
c) Răsunet din Ardeal, cu solo de mezzo sopran	L. Vidu
execut. de Domnișoara Elena Bonciu.	
II	
Quella fiammo, cântată de D-ra Elena Bonciu	B. Marcello
Scena portretelor din Opera «Così fan tutti»	Mozart
Duet cântat de D-rele Elena Bonciu și Elena P. Dragulinescu	
Culesul viilor, cor mixt	O. Lassus (1530—1594)
Indrăgostitul. Monolog zis de D-na P. Lecusteanu.	
III	
Trei cântări populare pentru cor bărbătesc	
a) Cântă cucul se rotește	D. G. Kiriac
b) Cucule pană galbenă	T. Popovici
c) Păc!	I. Vidu
Noël, cor mixt	T. A. Gevaert
Ingerul a strigat, cântare religioasă pentru cor mixt	D. G. Kiriac
IV	
«Bacalaureata» Comedie într'un act de N. Tzinc.	
V	
Două cântări populare pentru cor mixt	
a) S'a dus cucul	D. G. Kiriac
b) Morarul	L. Gastinel
Cântecul serii, cor de voci bărbătești	
cu solo de tenor cântat de Dl I. Teodorescu-Căpriță	
Alleluia din Oratoriul „Messia”, cor mixt	Haendel.
Acompaniamentul la pian susținut de Dl Liviu Tempea	
Prețurile locurilor: Scaun de persoană locul I 3 cor.; locul II 2 cor.; locul III 1 cor. 60 bani; de stat 1 cor.	
Bilete se află la dl I. Iorga («Lugoșana») și seara la cassă.	

După Concert urmează Dans.

Dr. Constantin Ignea,

medic univ., specialist în boale de femei, boale de nervi, operator, etc.

și-a început praxa medicală în Lugoj.

Orele de consultațiune: 10—11 a. m. și 2—4 p. m.

la locuința sa din palatul institutului „Poporul”,

Piața Isabella.

Nr. 121 (x-21).

Bilz Naturheilmittel

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă și familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil și practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se cetește nemțește.

Prețul opului în ediția de 1 volum cor. 19-20 bani. Prețul în ediția de 3 volume cor. 30 —

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Re prezentantul general:

Reformschriftsteller Schmall Viena (Wien) VII 3.

Publicațiune.

Prin aceasta se publică, că „CORONA”. Reuniune de păstrare și de anticipare societate pe cote în Timișoara-Elisabetin, în urma decisului tribunalului din Timișoara Nr. 12648/1905 s'a dizolvat, după ce adunarea generală extraordinară ținută la 25 Mai st. n. a decis dizolvarea.

Creditorii Asociațiunii sunt rugați, ca să-și valideze preteziunile cel mult în decurs de 6 luni dela a 3-a publicare a acestei publicațiuni.

Timișoara-Elisabetin, în 9 August u. 1905.

Nr. 164 (3-2).

Direcțiunea.

Îmi iau voia a atrage luarea aminte a On. mușterii pentru cumpărăturile de toamnă asupra depozitului meu de mărfuri, bogat asortat, și în deosebi asupra

frumoaselor novități

în tot soiul de materii pentru dame, postavuri netede (sadea) în toate culorile, mare asortiment în barchent, plapomi, perdele, covoare, fețe de mese,

Pânze și șifoane

în fir subțire și gros, calitate recunoscută de cea mai bună dela Benedict Schroll & Fiu.

Partie de pânză, bucata 23 metri, fl. 7—

Mare asortiment stabil și cu prețuri ieftine în lingerie de dame și bărbați, ciorapi lungi și scurți.

Mare asortiment în mărunțișuri și obiecte de galanterie, precum și pentru toate cele trebuincioase la croitorie, pentru garniseli și căptușiri de rochii.

Rufărie completă pentru studenți.

Rugându-vă a vă convinge de prețurile mele ieftine și serviciul solid, semnez cu distinsă stimă:

Ferdinand Neiszer.

Lugojul germ., la capul podului de fer.

APA DE BOHOLT vindecătoare și minerală de izvor

e analizată chemic de mai multe autorități medicale și e recomandată din partea lor — în urma conținutului ei bogat în acid carbonic natural — ca

cea mai bună apă vindecătoare.

la dureri de stomac, anemie, dureri de gât și la boale organice.

În urma gustului plăcut servește apa de Boholt amestecată cu vin ca beaură recoroitoare și s'a dovedit în urma effinătății sale ca beaură de predilecție a marelui public consument.

Se poate căpăta în sticle de 1/2 litru, 1 litru, 2 litri și la comande de cel puțin 5 litri e transportată imediat în casă.

Depositul principal al izvorului de Boholt se află la

Alfred Fischl

Lugoj, Piața Isabella Nr. 5.

Nr. 158 (10-5).

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă și practică este sufletul, factorul datător de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publica anunțuri mai cu efect, mai bine și mai effin, te poți informa la

Expediția de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoștința specială în mod conștiențios, punctual și effin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provința și din străinătate, precum și în calendare.

Red. (x-31)

Preliminare de spese si planuri gratis.

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur

pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat

de autoritățile publice

se poate căpăta

în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Nr. 10 (x-60)

Lugojul-român

vis-à-vis de cateneaua «Corso»

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștiențios din nou aminte on. public pravul de stins al lui Bauer, înainte de a se întâmpla eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere și a oferit cel mai favorabil, aprobat și efficace mijloc contra incendiilor bântuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpără acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurosi deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

COMPOSITIONI MUSICALE de G. Porumbescu

se află de vânzare la

REDACTIA „DRAPELUL“

cu următoarele prețuri:

Imn de urare, pentru 2 voci și pian	50 bani.
Hora Prahovei, pentru pian	50 »
A cădut o rață lină, p. 2 voci și pian	50 »
Fluturaș de noapte, polcă p. pian	50 »
Frunză verde mărgărit, p. voce și pian	50 »
Pe câmpiile Stupcei, polcă p. pian	50 »
Fata popii, p. voce și pian	50 »
Basme lășene, vals p. pian	1 cor. 50 »
Uvertură la „Crai nou“, p. pian 1	50 »
Baladă, pentru violon și pian 1	25 »
O roză vestejită, p. voce și pian 1	—
Tupiluș prin năgăruș, polcă p. pian	50 »

La comande prin postă este de a se plă-tura 10 bani pentru costul postal de bucată.

Comandele sunt a se face direct la

Redacția „Drapelul“ — Lugoj.